Ελευθεροτυπία

Παρασκευή 30 Απριλίου 2010 Του ΓΡΗΓΟΡΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Η διαφορετικότητα φέρνει ζωντάνια και χαρά **«Μην κρίνεις έναν άνθρωπο από την ουρά του» «Νοητή Γραμμή» - Φούρνος

Με έναν ιντριγκαδόρικο ως συνήθως τίτλο, η ομάδα «Νοητή Γραμμή» της Όλγας Ποζέλη προχωρά στη νέα της πρόταση, πάνω στον ταλαιπωρημένο -από την κακή, αλλά κυρίως από την πολλή χρήση- άξονα του Devised Theatre.

Πάνω από δέκα χρόνια η ομάδα ακολουθεί έναν δρόμο θεάτρου που θέλει τον ηθοποιό βασικό διαμορφωτή αλλά και πολύσημο εκφραστή της παράστασης. Ιδέα δημιουργική όσο και άνιση: Αποδίδει καλύτερα όταν εντάσσει την εκάστοτε πρότασή της σε ένα σαφές πλαίσιο, όταν ακολουθεί μια σταθερή ιδέα, παρά όταν εκτονώνεται σε ένα είδος επιδεικτικού ιμπρεσιονισμού.

Την αρχική σύλληψη του «Μην κρίνεις...» αυτή τη φορά δίνουν τα άλμπουμ του εικαστικού έργου «Ο κύκλος 10 χαρακτήρες», του γνωστού και στην Ελλάδα Ουκρανού εννοιολογικού κατασκευαστή Ιλία Καμπακόφ. Πάνω σε δέκα ιδιόρρυθμες προσωπικότητες, που περιλαμβάνουν από τον εκκεντρικό αυτισμό έως ιδιαίτερες περιπτώσεις ελευθεριακού υπαρξισμού, ο Καμπακόφ εγκλωβίζει την αύρα του ανθρώπου που δεν μπορεί να περιγραφεί με σαφείς ιδιότητες και έτοιμα ερμηνευτικά πλαίσια. Πρόκειται για την εμφάνιση στο ανάμεσα της ζωής μιας ανθρώπινης φιγούρας που τάσσεται να υπηρετεί το διαφορετικό, το άξαφνο και το ξεχωριστό.

Κατασκευή ασφαλώς εικαστική όσο και θεατρική, τουλάχιστον καθώς αναζητά το πρόσωπο του ανθρώπου μέσα από το ελλιπές απείκασμά του στο πεδίο του κόσμου. Ούτως ή άλλως τονίστηκε εξαρχής η εσωτερική θεατρικότητα του Καμπακόφ, η δυναμική αλληλεπίδραση που αναπτύσσει με τον θεατή-επισκέπτη του στα διαρκώς κινούμενα κάδρα του, που αποκαλύπτουν τις πτυχές του έργου, στους διαδρόμους της «αφήγησης», τους οποίους ακολουθεί ο περιηγητής κατά την πορεία ανακάλυψης του έργου. Η κατάληξη δεν είναι τελικά μια σύνθεση αλλά, αντίθετα, η εξαφάνιση του προσώπου στις δαιδαλώδεις ανακλάσεις του, στις γνώμες των ειδικών και τις απόψεις της φιλοσοφίας, στις ερμηνευτικές απόπειρες της ψυχολογίας και στην αισθηματική, βιωματική επίδρασή του, τέλος στη σκιά της λογοτεχνικής μορφής και στον αφορισμό του κοινού νου.

Με την επεξεργασία του Γιώργου Τζεδόπουλου η σύλληψη της Ποζέλη μετατρέπεται σε ένα παραστασιακό παραμύθι, έχοντας σύμμαχο την παρένθετη μουσική του Νίκου Βίττη και τους ανορθολογικούς στίχους του Τιμ Μπάρτον. Η παράσταση καταπιάνεται με την οπτική ενός παράξενου κόσμου: κάποιος που κλείνεται στην ντουλάπα του, κάποιος άλλος που χαρίζει στους ανθρώπους περίεργα παρατσούκλια... Οι ιστορίες ολοκληρώνονται όχι με τον θάνατο, όπως θέλει ο Καμπακόφ, αλλά με την εξαφάνιση του προσώπου, με την απορρόφησή

του από τον κοινωνικό ιστό. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι το πέρασμά του από τον κόσμο προκάλεσε μια μικρή δόνηση, που η τέχνη οφείλει να καταγράψει.

Η αλήθεια είναι πως η ίδια πάνω-κάτω ιδέα έχει γίνει αντικείμενο διαπραγμάτευσης και στον «Ανθρωπο που...» των Μπρουκ και Εστιέν κάποια χρόνια πριν, στο Θέατρο Πορεία. Και εκεί οι διάφορες (νευρολογικές κυρίως) ιδιαιτερότητες έδιναν την αφορμή για την είσοδο στη σκηνή της λοξής ματιάς στον κόσμο. Εδώ όμως η ιδέα γίνεται πόρτα για να μπει στο θέατρο η χαρά και η ζωντάνια που φέρνει η αποδοχή της διαφορετικότητας. Η παράσταση είναι γεμάτη ευρήματα αυτοσχεδιασμού και επιτρέπει μια αθώα οπτική στον εσωτερικό μηχανισμό του θεάτρου της επινόησης. Αν και για μια ακόμη φορά οφείλω να εκφράσω την αντίρρησή μου για την ενδιάθετη παιδικότητά της, που τη θεωρώ περισσότερο νάζι παρά αυθορμησία.

Ο κόσμος όμως που συρρέει στον «Φούρνο» νομίζω πως ζητάει κάτι άλλο: εκείνο το νεύμα κατανόησης που ξεκινάει από το θέατρο και καταλήγει πίσω σε αυτό. Εκεί ακριβώς η παράσταση της Ποζέλη έχει να καταθέσει την πιο ακριβή της πρόταση. Παίζουν οι Σπύρος Περδίου, Ολγα Ποζέλη, Ελενα Μαρσίδου, Στέβη Φόρτωμα και Σωτήρης Καρκαλέμης.